

UPPSALA
UNIVERSITET

Juridiska fakultetsnämnden

Box 256
SE-751 05 Uppsala

REMISSYTTRANDE

1 (4)

2025-09-23

JURFAK 2025/34

Finansdepartementet

En starkare fondmarknad (SOU 2025:60)
(Fi2025/01055)

Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet har genom remiss anmodats att yttra sig i rubricerat ärende. Fakultetsnämnden får härmed lämna följande synpunkter.

Övergripande synpunkter på delbetänkandet

Delbetänkandet omfattar en rad förändringsförslag, vilka till stora delar följer av anpassningar till de ändringar som gjorts i AIFM-direktivet och UCITS-direktivet. Förslagen handlar om fondstrukturer för institutionella investerare, reglering av börshandlade fonder, likviditetshantering och inlösen. De föreslagna förändringarna är väl motiverade och avvägda. Juridiska fakultetsnämnden har inga synpunkter på de förändringar som föreslås i dessa delar. Möjligen kan Finansinspektionen tydligare uppdras att anta föreskrifter som preciserar kraven på börshandlade fonder, särskilt när det gäller separation av kostnader och villkor för andelsklasser, vilket är viktigt ur investerarskyddsperspektiv (s. 228 i delbetänkandet).

Med detta sagt övergår fakultetsnämnden till att kommentera några andra delar i delbetänkandet mer i detalj.

Långivande verksamhet i alternativa investeringsfonder

Genom det ändringsdirektiv som antagits på EU-nivå har AIFM-direktivets ändrats och en ny reglering för långivande fonder har införts. Det finns ett fåtal alternativa investeringsfonder som är aktiva inom långivning i Sverige, men det finns ingen särskild, svensk, reglering av sådan verksamhet. Delbetänkandet lämnar frågan om sådan långivning får rikta sig till konsumenter öppen och redovisar skäl både för och emot långivning till konsumenter. Medlemsstaterna får, enligt ändringsdirektivet, förbjuda alternativa investeringsfonder att ge ut lån till konsumenter och att förvalta krediter som har beviljats konsumenter på sitt territorium.

Det framgår av delbetänkandet att det kan finnas ett visst intresse av bostadskreditgivning av alternativa fonder, vilket också är den typ av lån

som i dag ges ut av de alternativa investeringsfonder som sysslar med långivning i Sverige. Rena konsumentkrediter framstår inte vara av stort intresse för fonder att investera i. Det begränsade intresset talar enligt delbetänkandet emot behovet av ett förbud. Att det i dagsläget inte verkar finnas ett stort intresse på marknaden innebär enligt Juridiska fakultetsnämnden emellertid inte att området kan lämnas oreglerat. I likhet med den övriga regulatoriska lagstiftningen på finansmarknadsområdet bör utgångspunkten vara att det som inte är en önskvärd verksamhet, också bör förbjudas. Att alternativa investeringsfonder ska tillåtas ge ut konsumtionslån till konsumenter framstår enligt Juridiska fakultetsnämnden som en alltför riskfylld verksamhet, oavsett regleringen i konsumentkreditlagen. Fakultetsnämnden är av samma skäl även skeptisk till bostadskreditgivning från fonder till konsumenter.

I Sverige har nyligen långivning till konsumenter begränsats genom att lagen (2014:275) om viss verksamhet med konsumentkrediter upphörde att gälla den 1 juli 2025. Det innebär att tillstånd för konsumentkreditinstitut försvunnit och att företag som vill fortsätta driva verksamhet med konsumentkrediter måste söka tillstånd enligt lag (2004:297) om bank- och finansieringsrörelse. Det är alltså enbart kreditinstitut som får ge ut konsumtionslån till konsumenter i Sverige idag. För bostadskrediter till konsumenter kan fortsatt ett särskilt tillstånd ges till andra kreditgivare än kreditinstitut enligt lag (2016:1024) om verksamhet med bostadskrediter.

Skälen bakom förändringen på konsumentkreditområdet är behovet av ökat konsumentskydd och minskad överskuldssättning i samhället. Det går att diskutera effekterna av den nya ordningen, men den innebär onekligen att Sverige valt en striktare väg än många andra länder när det gäller synen på vilka aktörer som får ge lån till konsumenter. Att helt ta bort en företagskategori, konsumentkreditinstitut, med motiveringen att långivningen till konsumenter måste begränsas, och sedan öppna upp för att en ny företagskategori ska kunna syssla med sådan långivning, ter sig inte helt förenligt med systematiken som gäller sedan 1 juli 2025. Juridiska fakultetsnämnden menar att behovet av att upprätthålla systematiken gäller oavsett om det faktiska intresset för att syssla med konsumentkreditgivning i alternativa investeringsfonder är litet eller stort. Det är också ett kännetecken för finansmarknaden att produkter, tjänster och instrument ständigt förändras. Det som är av litet intresse idag kan komma att bli högaktuellt i framtiden. Regleringen på finansmarknadsområdet behöver därför vara så tydligt och stringent strukturerad som möjligt.

Juridiska fakultetsnämnden menar att alternativa investeringsfonder inte bör få ge ut lån till konsumenter, åtminstone inte konsumtionslån. Även om konsumentskydd säkerligen skulle kunna uppnås genom reglering av

långgivningsverksamheten i sig, talar systematiska skäl för att behålla den ordning som Sverige har valt att skapa, där det huvudsakligen är kreditinstitut som får ge lån och krediter till konsumenter.

Bostadskrediter kan idag ges ut till konsumenter via andra kreditgivare än kreditinstitut, vilket öppnar för en systematik där just bostadskrediter särregleras utanför kreditinstitutens verksamhet. Konsumentskyddet är dock lika viktigt vid bostadskreditgivning, som vid annan kreditgivning till konsumenter. Om alternativa investeringsfonder ska få ge ut bostadskrediter behöver regleringen genomarbetas så att tillståndsgivningen, tillsynen och ingripandemöjligheterna är fungerade och effektiva mot fonder som ger ut sådana krediter. Som regleringen av alternativa investeringsfonder fungerar idag, är det förvaltaren av fonden som innehar tillstånd från Finansinspektionen, inte fonden i sig. Det framgår inte helt klart i delbetänkandet hur frågan om tillstånd förhåller sig till vem som skulle anses vara civilrättslig motpart i ett avtalsförhållande där en alternativ investeringsfond ger ut en bostadskredit till en konsument.

Beskattning av fonder och fondandelsägare

I betänkandet föreslås att den nya typen av värdepappersfond – transparenta värdepappersfonder – inte ska omfattas av de bestämmelser i inkomstskattelagen (1999:1229), nedan ”IL”, som gäller för andra värdepappersfonder. För andra värdepappersfonder gäller att de i formell mening är skattesubjekt men att beskattningen äger rum på delägarnivå. För de föreslagna transparenta värdepappersfonderna föreslås att de inte ens i formell mening är skattesubjekt utan att beskattning i princip äger rum på delägarnivå.

Ett viktigt mål för det svenska skattesystemet är att skattelagstiftningen ska vara likformig för att uppnå neutralitet i beskattningen. I princip avviker den föreslagna skatteordningen för ”transparenta värdepappersfonder” den ordning som gäller för andra värdepappersfonder i svensk skatterätt. I praktiken är dock detta avsteg inte betydande eftersom beskattningen av övriga värdepappersfonder också sker på delägarnivå.

En viktig faktor bakom förslagen i betänkandet synes vara att främja internationell konkurrens om kapitalinvesteringar från institutionella placerare. Eftersom kretsen av de investerare som kan vara delägare i en transparent värdepappersfond är starkt begränsad till vissa redan skattebefriade eller särskilt beskattade institutionella placerare förefaller risken för skatteundandragande transaktioner vara liten.

Vad gäller författningsförslaget till 2 kap. 3 a § IL bör en förenkling övervägas. Första stycket är utformat som ett undantag från

UPPSALA
UNIVERSITET

REMISSYTTRANDE

4 (4)

2025-09-23

JURFAK 2025/34

huvudregeln, och andra stycket är i sin tur ett undantag från detta undantag. Ett sådant uttryckssätt lär ge upphov till tolkningssvårigheter. Andra formuleringssätt måste övervägas i det fortsatta lagstiftningsarbetet.

Förslag till yttrande i detta ärende har upprättats av universitetslektor Rebecca Söderström och professor Mattias Dahlberg. Yttrandet har på delegation avgivits av fakultetens dekanus, professor Anna Singer.

Anna Singer